

Vergaderjaar 2018–2019

19 637

Vreemdelingenbeleid

Nr. 2507

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 1 juli 2019

Op 6 maart jl. bracht het Ministerie van Buitenlandse Zaken een nieuw algemeen ambtsbericht uit over Afghanistan. Dit ambtsbericht is een actualisering van de eerdere ambtsberichten over de situatie in Afghanistan. Het ambtsbericht beschrijft de veiligheidssituatie sinds juni 2018 (sinds het vorige thematische ambtsbericht) en de situatie van de mensenrechten sinds november 2016 (sinds het vorige algemeen ambtsbericht). Op basis van de informatie in het ambtsbericht heb ik besloten om het beleid ten aanzien van Afghanistan op een aantal punten aan te passen.

In het huidige landgebonden beleid voor Afghanistan¹ wordt reeds rekening gehouden met de preciaire veiligheidssituatie in het land en de specifieke posities van de verschillende groepen in Afghanistan. Wel zie ik in het ambtsbericht aanleiding om een extra risicogroep toe te voegen. Daarnaast dient het beleid ten aanzien van verwesterde vrouwen te worden geactualiseerd in het licht van de uitspraak van november 2018 van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State². Daarnaast maak ik van deze gelegenheid gebruik om een duidelijker onderscheid te maken tussen kwetsbare minderheidsgroepen en risicogroepen.

Uit het ambtsbericht komt naar voren dat de veiligheidssituatie in Afghanistan nog steeds slecht is. Het aantal burgerslachtoffers in 2018 in Afghanistan was het hoogste tot nog toe. In 2018 vielen er circa 3.800 dodelijke slachtoffers en waren ruim 7.100 gewonden te betreuren. Ondanks deze stijging in het aantal burgerslachtoffers maak ik uit het ambtsbericht niet op dat er sprake is van een situatie als bedoeld onder artikel 15, onder c van de Kwalificatierichtlijn, waarbij de enkele aanwezigheid al leidt tot een situatie dat er een reëel risico op ernstige schade bestaat.

¹ Vreemdelingencirculaire hoofdstuk C7/2

² <https://www.raadvanstate.nl/@111690/201701423-1-v2/>

Het ambtsbericht geeft wel aanleiding om een extra risicogroep toe te voegen. Uit het ambtsbericht blijkt dat burgers die geassocieerd worden met – of die beschouwd worden als ondersteunend aan – de Afghaanse regering, pro-regering gewapende groepen, het Afghaanse maatschappelijk middenveld en de internationale gemeenschap in Afghanistan, waaronder internationale strijdkrachten, extra risico lopen op gericht geweld van met name de Taliban en ISKP.

In het huidige landenbeleid Afghanistan is ook een paragraaf opgenomen over asielverlening aan verwesterde vrouwen³. In november 2018 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State een uitspraak gedaan, waarin als hoofdregel staat dat verwestering geen grond is voor asielverlening, maar dat daarop twee uitzonderingen mogelijk zijn. Ik heb besloten het landenbeleid op dit punt, in lijn met de uitspraak van de Afdeling, te actualiseren.

Daarnaast grijp ik, zoals hiervoor aangegeven, dit ambtsbericht aan om in het landgebonden beleid voor Afghanistan een duidelijker onderscheid te maken in kwetsbare minderheidsgroepen en risicogroepen. Vreemdeling-rechtelijk is er een onderscheid in de definitie van risicogroep en kwetsbare minderheidsgroep.

Een bevolkingsgroep kan als risicogroep worden aangewezen als blijkt dat vervolging van vreemdelingen behorend tot deze bevolkingsgroep in het land van herkomst voorkomt. De vreemdeling die behoort tot een risicogroep, kan indien er sprake is van geloofwaardige en individualiseerbare verklaringen, met geringe indicaties aannemelijk maken dat zijn problemen die verband houden met één van de vervolgingsgronden leiden tot een gegronde vrees voor vervolging.⁴ Ook kan een bepaalde bevolkingsgroep worden aangemerkt als kwetsbare minderheidsgroep. Daarbij wordt gekeken of sprake is van willekeurig geweld of willekeurige mensenrechtenschendingen in het land of in een bepaald gebied van dit land, zoals moord, verkrachting en mishandeling. De vreemdeling die behoort tot een bevolkingsgroep die in het landgebonden beleid is aangewezen als een kwetsbare minderheidsgroep, kan indien er sprake is van geloofwaardige en individualiseerbare verklaringen, met beperkte indicaties aannemelijk maken dat hij vreest voor ernstige schade als hier bedoeld.⁵

In het Voorschrift Vreemdelingen en de Vreemdelingencirculaire is bepaald dat bij de vraag of een bevolkingsgroep wordt aangemerkt als kwetsbare minderheid, in ieder geval de volgende elementen in samenhang worden gewogen:

- de vraag of er sprake is van willekeurig geweld of willekeurige mensenrechtenschendingen in het land of in een bepaald gebied van dit land, zoals moord, verkrachting en mishandeling;
- de mate waarin de vreemdeling, die behoort tot de bevolkingsgroep, effectieve bescherming kan inroepen tegen dreigend geweld of mensenrechtenschendingen (zie artikel 3.37c VV);
- de mate waarin de vreemdeling, die behoort tot de bevolkingsgroep, zich kan onttrekken aan dreigend geweld of mensenrechtenschendingen door zich elders te vestigen (zie artikel 3.37d VV).

Deze twee categorieën sluiten elkaar overigens niet uit. Een groep kan zowel als risicogroep als een kwetsbare minderheid worden aangeduid. De huidige vijf risicogroepen kunnen alle worden gehandhaafd én worden

³ Vreemdelingencirculaire C7/2.8

⁴ Vreemdelingencirculaire paragraaf C2/3.2

⁵ Vreemdelingencirculaire paragraaf C2/3.3

aangevuld met de bovengenoemde zesde risicogroep. Voor al deze groepen geldt dat zij een verhoogd risico lopen op vervolging en dat er een relatie is met een vervolgingsgrond. Deze groepen zijn echter niet tevens alle kwetsbare minderheidsgroepen, aangezien zij niet allemaal meer (verhoogd) risico lopen slachtoffer te worden van willekeurig geweld. Dit risico geldt wel voor drie groepen, namelijk voor:

1. vreemdelingen die afkomstig zijn uit een leefgebied waar zij tot een (gemarginaliseerde) etnische minderheid behoren, die aldaar ernstige problemen ondervindt;
2. vreemdelingen die afkomstig zijn uit een leefgebied waar zij tot een (gemarginaliseerde) religieuze minderheid behoren, die aldaar ernstige problemen ondervindt én
3. niet-Moslims, vooral bekeerlingen (tot het Christendom bekeerden), afvalligen, Christenen, Bahai en Sikhs/Hindoes.

De paragrafen C7/2.3.2 (risicogroepen) en C7/2.4.3 (kwetsbare minderheidsgroepen) worden in lijn met bovenstaande aangepast.

Ik blijf de situatie in Afghanistan vanzelfsprekend op de voet volgen. Ik verwacht voor de zomer een update van de EASO Country Guidance over Afghanistan. Mocht dit aanleiding geven tot aanpassing van het landgebonden asielbeleid voor Afghanistan dan bericht ik uw Kamer hier over.

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,
A. Broekers-Knol